

Weapon of War

Wherever war breaks out, men with guns rape. *Weapon of War* is a harrowing journey to the heart of the rape crisis in the Democratic Republic of the Congo (DRC) where hundreds of thousands of women and girls have been brutally raped during the country's many conflicts.

Sexual violence in the DRC has received more international attention in recent years, however, this has tended to focus on women as victims rather than on men as perpetrators. The directors set out to address this problem in *Weapon of War*, which builds on their previous film, *Fighting the Silence*, which focused on the victims of rape.

The film provides a unique insight into the minds of military perpetrators as they talk about the reasons behind their behaviour and the strategic use of rape as a weapon.

Production Budget
\$269,484

WHAT THE CRITICS SAID

Educational Media Reviews Online

"Recommended. The film strongly conveys...how the violence and inhumanity spawned by war impact individual lives and nations."

Jury Citation, Planet Doc Review Film Festival in Warsaw, Poland, Amnesty International Award.

"The Jury recognizes the subtlety with which the film portrays the crime of rape.... The film is a stirring record of a reconciliation process, in which the camera plays an essential part. The filmmakers go beyond mere description of the crimes, searching for solutions that would allow the victims and perpetrators to reclaim their sense of dignity."

Associate Professor, International/African Politics, Ithaca College, Dr. Peyibomi Soyinka-Airewele

"...viewers will better understand the chilling traumatization of war and of how soldiers gain a sickness that will not go away...*Weapon of War* is not merely a tale of brutality, but also of the transformation of some who have 'come back to themselves'..."

The Film

WHO SAW IT?

Cinema

Movies That Matter cinema toured the film in **12** cities in The Netherlands

Broadcast

Shown in **7** European countries including The Netherlands, Belgium, Poland, Sweden, Estonia, Portugal, Finland

Festivals

Over **30** festivals internationally, including IDFA, Full Frame, Movies that Matter and International Film Festival on Human Rights

Online trailer

7000 views

Facebook

539 likes

Website

37,840 unique visitors 2009-12

Mailing list

3000 people

AWARDS & PRIZES

Warsaw International Film Festival, Planet Doc Review 2010 - Amnesty International Award

Dutch Film Festival 2010 - Gouden Kalf award for Best Documentary

Dick Scherpenzeel Award 2010 - Award for Best Dutch Journalistic Production

The Campaign

THE CAMPAIGNERS

Since 2002 Ilse and Femke van Velzen have specialised in operating, producing and directing documentaries under their own label IFproductions.

More than just a film label, their motivating force is to fight injustice by using their documentaries as sustainable educational projects. Ilse and Femke reach out to local communities to lift people out of inequality and violence.

Their commitment to tackling the issue of rape in the Congo began in 2007, with their first film on the subject, *Fighting the Silence* which heard testimony from the women who were the victims of sexual violence. *Weapon of War* focuses on the perpetrators, and the final film in the trilogy, *Justice for Sale*, just released, tackles legal impunity.

CAMPAIGN AIMS

It is estimated that there are around 100,000 government soldiers in the DRC, and about 50,000 rebel fighters in over 60 different armed groups.

“The goal was to use the film as a strategic educational tool, engaging the emotions and enabling discussion around a taboo subject”

The *Weapon of War* campaign has focused on Congo’s National Army, which is the biggest group responsible for rape nationally, and aimed to confront them with the devastating consequences of rape. The goal was to use the film as a strategic educational tool, engaging the emotions and enabling discussion around a taboo subject.

Until now there has been little education available to army personnel to confront them with the devastating consequences of rape for their victims, society as a whole as well as themselves.

The campaign was designed to work along two lines: the implementation of a rigorous educational programme within the FARDC (Congo’s national army) and to assist policy makers within the army and justice system.

Education

The filmmakers found that army training on conduct and ethics was limited to initiatives that insufficiently touch upon sexual violence and make use of

traditional pedagogic tools that are ineffective for illiterate soldiers.

Weapon of War was the first time that an educational project based around film had been set up within the army and it was designed to be implemented with the close co-operation of the army, therefore making long term commitment more likely.

The expected reach of the screening and education programme is between 27,000 and 45,000 military, equal to 21 to 35% of the official total of Congo’s army.

The ambition of the project is to help create a Congolese national army that is more respectful of human rights, in particular the rights of women. Eventually the filmmakers hope this will result in a decrease in the number of cases of sexual abuse committed by the FARDC military.

Policy

The screenings were combined with policy work, stimulating policy makers to take steps to formalize structural education on sexual violence within the army curriculum and to step up action to fight impunity surrounding rape cases committed by military (the focus of IFproductions current film, *Justice for Sale*).

HOW THE CAMPAIGN WORKED

In the DRC - The military

To help create the programme, the filmmakers asked Search for Common Ground, an NGO with previous educational experience in the DRC, to hold a workshop with military officers and experts to determine the precise content and themes for the educational films.

“the mobile cinema units have travelled to military camps to screen the film”

Based on the outcome of the workshop the filmmakers developed films around six themes that confront soldiers with the consequences of rape through testimonies of victims, perpetrators and military and judicial experts.

The films deal with the mission of the army, the importance of military training, unjustified motives for rape, the consequences of sexual violence for victims and perpetrators, trauma among soldiers, the military justice system and future perspectives.

The filmmakers had already set up The Mobile Cinema Foundation (<http://mobilecinemafoundation.com>) for their previous film and were able to launch a successful mobile screening programme for *Weapon of War* throughout DRC.

Since May 2011 the mobile cinema units have travelled to military camps to screen the film and host discussions facilitated by specially trained military officers.

In the DRC - Community screenings

They have also screened the film to large general population communities in DRC. For this purpose they have adapted the film into two other versions targeting youth and couples.

Now, in addition to the four larger Mobile Cinemas on their regional tour, 20 smaller cinema kits with manuals have been made available to smaller, local populations.

Link to Mobile Cinema short film:
www.IFproductions.nl/eng/projects

International Policy Level

The film has been screened for key influencers in the USA at the following platforms:

- UNIFEM conference
- United Institute of Peace
- World Bank
- State Department in Washington DC

In Europe the film was screened in the Dutch and Swedish parliaments and at the Human Rights Council in Geneva.

CAMPAIGN IMPACT & ACHIEVEMENTS

Beyond the reach of international audiences and policymakers, the filmmakers are very clear that their greatest achievement is to have screened the film to 14,432 Congolese soldiers as at end of 2011. If, by the end of 2012, the figures have grown in line with this achievement, as it is projected they will, the filmmakers will have hit their target of screening the film to 35% of the Congo's military.

All of the soldiers attending the screenings were surveyed and asked a total of ten questions to test their knowledge of issues related to FARDC missions, their role in fighting sexual violence, the different types of sexual violence, legal punishment for soldiers who commit these crimes, and how to react if they witness rape. Results of the pre- and post-tests show a significant improvement in knowledge of the soldiers who attended the screenings. FARDC soldiers surveyed demonstrated a greater awareness of the importance of protecting civilians and a higher knowledge of issues related to sexual violence and legal punishment.

“20% of sexual violence crimes were committed by soldiers during 2008-9, now that figure has been reduced to 5%”

Recent figures show that in the area of North Kivu, where screenings have been taking place, 20% of sexual violence crimes were committed by soldiers in the National Army during 2008-9. In the recent

outbreak of fighting in the same area, that figure has been reduced to 5% which represents a significant achievement.

Equally importantly, the campaign has been taken up by Congo's National Army as a whole, which has committed to training their Chief Executive and high level officers.

It is a measure of the success of the programme that the US Government, through the aegis of AFRICOM, and the EU have recently agreed to fund a larger roll out of the film engagement project; 20,000 further soldiers will be targeted in the next two years and 30 more facilitators trained to hit the target of reaching a third of the armed forces.

CAMPAIGN NUTS & BOLTS

Campaign Budget **\$834,930**

Length of Campaign
May 2011 – present (ongoing)

Official Campaign Partners

This project is implemented in collaboration with NGO partner Search for Common Ground. SFCG has taken the lead in implementing the educational film project due to its previous expertise with the military and education on the basis of various communication techniques.

SFCG is assisted by a steering committee composed of experts in the field of military reform, diplomacy, communication, film and training.

WHYZE (www.whyze.eu) is assuring that the process of project design and implementation is as participatory as possible, involving local partners and Congo's National Army in defining the content of the educational films through workshops, developing handbooks and trainings for facilitators, and assisting in monitoring the impact of the project.

Conclusion

Urgent work in the DRC on tackling impunity, improving living conditions and resolving the conflict and caring for the victims of sexual violence must continue. However if we fail to try to understand and work with perpetrators of such violence, its root causes will remain untouched. *Weapon of War* is an important and powerful step in this direction.

Ilse and Femke van Velzen have proven their long-term commitment to fighting sexual violence through their trilogy of films on the issue. Altogether this

award will recognise only one film but the Mobile Cinema and film trilogy campaign are part of a wider picture of IFproductions' successful implementation of film-based education to tackle a taboo subject and turn the tide on a pattern of horrific human rights abuses.

**“Ilse and Femke van Velzen
have proven their long-term
commitment to fighting
sexual violence”**

DIRECTORS OF WEAPON OF WAR, ILSE AND FEMKE VAN VELZEN

Since 2002 are Ilse and Femke van Velzen have specialised in operating, producing and directing documentaries under their own label IFproductions.

Through their films Ilse and Femke give oppressed people a voice in order to expose injustice in developing countries to a worldwide audience. Amongst the films they have made are *Bush Kids*, *Return To Angola*, *Fighting the Silence* (about victims of rape in the Congo) and most recently *Weapon of War*.

Press Cuttings

These films attracted huge press attention. Because *Weapon of War's* focus, outside the Congo, was in the Netherlands, the majority of their press is in Dutch.

Below are a couple of links, and in the pages that follow you can see full articles.

Dagkrant

<http://bit.ly/S3A3gG>

Metro News

<http://bit.ly/SvHVmP>

Het premiërefeestje van de Nederlandse documentaire *Longstay* – in het nieuws omdat daarin door personeel in de kliniek de mogelijkheid werd besproken om prostituees in te schakelen voor uitbehandelde tbs'ers. vlnr Maria Mok, Meral Uslu (regisseurs *Longstay*) en Frans Bromet

FOTO: BRAM BELLONI

P4

Mai Iskander filmt in *Garbage Dreams* (net geselecteerd voor de Oscarshortlist) **VUILNISOPHALERS IN CAÏRO**. Francisco Hervé brengt in *The Power of Speech* straatverkopers in Santiago de Chile in beeld. 'De stad groeit alleen maar.'

P7

Filmmakerstweeling Femke en Ilse van Velzen interviewden voor hun documentaire *Weapon of War* rebellen in Congo. 'Het ligt gevoelig om **VERKRACHTERS EEN MENSELIJK GEZICHT** te geven.'

P11

De kredietcrisis heeft zijn weerslag gekregen in een aantal documentaires, waarin geprobeerd wordt vat te krijgen op het kapitalisme. De grote vraag is: **ZIJN ER ALTERNATIEVEN?**

IRA GLASS OVER THIS AMERICAN LIFE

ALLES BEHALVE CELEBRITIES

*Derien jaar na een bescheiden begin wordt de radioshow van Ira Glass door vijfhonderd Amerikaanse radiostations uitgezonden. Vanmiddag geeft Glass een presentatie over verhalen vertellen zonder beeld en vanavond voor een dik uitverkochte zaal een eenmalige showcase van het beste uit twaalf jaar *This American Life*.*

Vandaag is hij, tot maandag, hoofdgast van het Doc Lab-programma. Gisteren sprak de *Dagkrant* hem telefonisch, voor zijn vertrek uit New York. Welke onderwerpen zeker niet aan bod komen in zijn wekelijks door 1,8 miljoen mensen beluisterde radioprogramma, is de vraag, terwijl Glass achter in een taxi plaatsneemt op weg naar zijn ontbijt-spraak. 'Dat is eigenlijk nooit aan de orde geweest', vertelt hij. 'In het begin hadden we vooral vreemde en opvallende onderwerpen. Dat is uitgegroeid naar een show waarin Amerikanen komen praten over alles wat hen maar aan het hart gaat. Als het maar geen celebrities zijn.' Of hij zich er ooit over verbaasde dat die onderwerpen nergens anders aan bod kwamen? 'Nee, dat niet, veel radiostations worden nou eenmaal door het nieuws gedreven en dan schieten deze onderwerpen erbij in. Je hebt

bovendien tijd nodig om zo iets goed te doen, ook al iets dat media zelden hebben. Je moet gasten laten voelen dat je je met hen verbonden voelt, dat is denk ik een van de sleutels voor het succes van mijn show. 'Hier links!', roept Glass tegen de taxichauffeur. 'Ik verdiep me heel goed in een onderwerp, ik probeer echt te begrijpen wat mensen is overkomen of wat hen beweegt. Of je dat kunt leren? Ik denk het wel. Het is een techniek. Maar interesse hebben is geen techniek.' Glass is inmiddels aangekomen op zijn plek van bestemming en stapt uit de taxi. Hij begint meteen het prachtige weer te beschrijven. 'Een prachtige blauwe lucht hier in New York.' Ik zeg maar niks over de grijze regenluchten van Amsterdam. Presentatie Ira Glass, za 21 13:30 – 14:45 uur Escape Club en 22:30 uur Tuschinski 4 (uitverkocht).

Met 'Weapon of War' (in première gegaan tijdens het International Documentary Film Festival Amsterdam, IDFA) willen Ilse en Femke de aandacht vestigen op het aanhoudende seksueel geweld tegen vrouwen in Congo. In de gewapende strijd die daar nu al jarenlang woedt, zijn naar officiële schatting meer dan 150.000 vrouwen slachtoffer geworden van verkrachting. In werkelijkheid is dat aantal vele malen groter. Veel vrouwen verzagen dat zij verkracht zijn, uit schaamte of uit angst om verstoten te worden. In de vorige documentaire van IFFRODUCTIONS, 'Fighting the Silence', kwamen de slachtoffers aan het woord, nu was het de beurt aan de daders. Moeilijk en spannend? Jazeker. Onmogelijk? Niet voor de onverzettelijke zussen Van Velzen.

Selfmade
Het was lang niet vanzelfsprekend dat er ooit documentaires zouden verschijnen van de hand van de tweeling. Een studie Culturele Maatschappelijke Vorming is nu eenmaal niet de meest gangbare stap in die richting. Het documentaire maken kwam in beeld toen een afsluiterproject gemaakt moest worden. In plaats van het opzetten van een theaterstuk of bijvoorbeeld het maken van een scriptie, kwam het tweetal met het plan de documentaire 'Bushkids' te maken, over een radiostation voor jongeren in de townships van Kaapstad. Later volgde (al onder de noemer van IFFRODUCTIONS) een tweede – en prijwin-

nende – documentaire met de naam 'Terug naar Angola', over drie uitgeprocedeerde alleenstaande minderjarige asielzoekers. "Voor we begonnen met Bushkids hadden we totaal geen camera-ervaring en afgezien van wat fotocursussen hadden we met beeldregistratie sowieso nooit wat gedaan", vertelt Ilse over die beginjaren. "Wat dat betreft zijn we behoorlijk 'selfmade'. We gingen informatie winnen bij professionals en zijn het toen zo goed mogelijk gaan uitvoeren, eigenlijk door het gewoon maar te gaan doen."

Producers en regisseurs
Het is volgens Femke niet zo dat de twee door hun achtergrond een compleet andere kijk op het vak 'documentaire maken' hebben: "Wij zijn eigenlijk wel vrij traditioneel in hoe we een documentaire willen maken, de basissregels zitten er wel in. Toch zijn er ook veel dingen die wel anders zijn in onze aanpak. Omdat we zowel producent als regisseur zijn, hebben we een bepaalde vrijheid om de onderwerpen aan te pakken die we zelf willen. Het maakt het voor ons ook extra leuk om het allemaal in handen te hebben. Op die manier ligt je hart ook bij alle onderdelen: het onderwerp, het hele filmproces, maar ook de organisatorische kant. Veel regisseurs willen met die dingen helemaal niet te maken hebben, maar ons verschaft het een stuk vrijheid en veel mogelijkheden." Dat laatste geldt overigens ook op financieel gebied, licht Ilse toe: "Meestal is de producent toch degene die het geld

binnenkrijgt. Misschien komt het wel door onze achtergrond dat wij daar anders over denken. Niet van 'jij bent de regisseur, dus jij moet alleen maar regiseren'. We zijn wat dat betreft alround, ook in het verkrijgen van subsidies bijvoorbeeld. We bewandelen daarbij ook minder traditionele paden en staan als producent, maar ook als maker achter onze film. Als je er een aparte producent bij trekt, dan is je film voor die persoon maar één van de projecten waar hij op dat moment bezig is. Misschien maken wij zo'n film ook wel iets meer als activist. We willen zo'n onderwerp echt aan de kaak stellen, terwijl anderen het wellicht meer voor het artistieke verhaal doen – dat is een groot verschil."

Geen weg terug
De drive is bij de Van Velzen's daarom groot. Als het idee voor een film er is, dan is er ook meteen geen weg meer terug. Ilse: "Als we voelen dat dit het onderwerp is – en dat gevoel zit echt diep van binnen – dan weten we dat dit is waar we de komende 2,5 jaar mee in de weer zullen zijn. Hoe moeilijk het op bepaalde momenten ook mag worden, uiteindelijk komt die film er. Natuurlijk moet je in het begin veel tijd en moeite investeren. Je moet onderzoeken, hoofpersonen zoeken, ... ook daarvoor kun je subsidie aanvragen, maar dat vertraagt het hele proces. Wij zijn daarin ook heel flexibel. Kijk, iedereen kan in principe een documentaire maken, maar je moet het echt willen, en

Documentairemaaksters Ilse en Femke van Velzen:

SELFMADE & ONVERZETTELIJK

Ilse en Femke van Velzen (29) zijn niet echt wat je zegt twee doorsnee Nederlandse zussen. Ze vormen samen een eenige tweeling, maar ja, zo zijn er zo veel. Wat deze idealistische tweeling bijzonder maakt, is dat de gezusters Van Velzen onder hun eigen label IFFRODUCTIONS sinds 2002 documentaires maken over meer dan zware onderwerpen. Het meest recente resultaat daarvan is 'Weapon of War, confessions of rape in Congo'. Het bracht ze naar het oosten van Congo, waar de twee jonge Hollandse vrouwen in gesprek traden met Congolese militairen en rebellen, die openlijk vertelden over waarom zij vrouwen verkrachten en seksueel geweld inzetten als oorlogswapen. Uniek, controversieel en uit het oogpunt van de daders verteld dus. Zoals gezegd: Ilse en Femke van Velzengeen doorsnee Nederlandse zussen.

16 JANUARI 2010

WWW.AV-ENTERTAINMENT.NL 17

“Verkrachting extreem doorgevoerd”

Metro interview

► Femke en Ilse van Velzen aan het werk voor een documentaire over seksueel geweld in Congo.

► In Congo zijn ontelbare families constant op de vlucht voor geweld ► Milities zetten grootschalige verkrachtingen op om samenlevingen te ontwrichten ► De VN heeft erkend gefaald te hebben burgers te beschermen ► Kun je nagaan hoe erg de situatie is, stellen documentairemakers Ilse en Femke van Velzen

Hoe zijn jullie in Congo terechtgekomen?

Ilse: Wij maken nu acht jaar documentaires. In 2003 kwamen we in Angola in contact met vluchtelingen uit Congo. Hun verhalen over seksueel geweld raakten ons heel erg. 'Terug in Nederland bleek bijna niemand hier echt weet van te hebben. We zijn toen begonnen met het onderzoek voor de documentaire *Fighting The Silence*, om het verhaal naar buiten te brengen.

Er is weinig aandacht voor Afrika. Frustrerend dat niet?

Ilse: Wij hebben het geluk in Nederland geboren te zijn. Maar ik vind niet dat je vrouwen die in Congo zijn geboren de rug kunt toekeren. Dat is hypocriet.

Femke: Als documentairemaker kun je tot een bepaalde hoogte ook iets doen. We zorgen dat beleidsmakers tot aan de VN onze films zien, omdat ze vaak geen idee hebben wat zich daar afspeelt.

In Congo vinden systematisch verkrachtingen plaats. Wat is daar het doel van?

Femke: Er is niet één tactiek die al die tientallen rebelleengroepen en het regeringsleger hanteren. Ook het motief verschilt. Verkrachting wordt door rebellen als

Lopen door Congo

► Hoever zou jij 's nachts lopen uit angst voor geweld? Dat is het motto van de Nacht Van De Vluchteling, waarbij op 25 september om middernacht met een 'nightwalk' sponsorgeld wordt opgehaald voor slachtoffers van seksueel geweld in Congo. De tocht voert over 40 kilometer naar Den Haag. Kijk voor informatie over inschrijven of doneren op www.nachtvandevluchteling.nl.

wapen ingezet. De vrouw is de wortel van het gezin. Maak je de wortel systematisch kapot, dan verwoest je hele gezinnen en dorpen. Het is heel effectief en goedkoop, want het kost geen kogels. Slachtoffers kampen met een stigma en worden verstoten door de samenleving. Daarom is het zo effectief. Het wordt ook gebruikt om angst te zaaien, terwijl regeringsoldaten het vaak weer als hun recht en de vrouw als oorlogsbut zien.

Ilse: Een eeuwenoude cultuur mengt zich steeds meer met het groeiend aantal oorlogen en geweld. Daders erkennen ook wel dat het slecht is. Maar ze doen het toch. Bijna niemand heeft spijt. Het is oorlog en je doet het. In ongeveer elke oorlog die de

wereld heeft gekend is seksueel geweld aanwezig, alleen is het in Congo extreem doorgevoerd. Het heeft daar absurd hoge cijfers in combinatie met ongekend extreem geweld. Als je iemand kapot wilt maken of een vijand echt wilt vernederen, dan verkracht je zijn vrouw. Naast de culturele druk, hebben mannen ook het gevoel dat ze gefaald hebben hun vrouw te beschermen.

Jullie films worden ook in Congo vertoond?

Femke: We hebben een mobiele bioscoop, die er van dorp tot dorp gaat. Op een markt of andere openbare plek wordt *Fighting The Silence* vertoond. Na de voorstelling is er een open forum waar mensen hun gevoelens kunnen uiten. De film loopt in Congo nu twee jaar en heeft meer dan 400.000 bezoekers getrokken. Het project is door Amnesty International met nog eens drie jaar verlengd. Wij geloven heel erg in de kracht van beeld. Het zijn echte verhalen waarbij je je kunt verdiepen in de personen die je ziet. Meer dan theater, vind ik. Het zal niet iedereen onmiddellijk veranderen, maar educatie helpt wel de stilte doorbreken.

RUBEN EG
RUBEN.EG@METRONIEUWS.NL

Tweelingzussen geven **Congolese vrouwen** een stem

Documentairemakers **Femke en Ilse van Velzen** laten zich nergens door tegenhouden. In Congo, dat eind juni 50 jaar onafhankelijk is, hoorden ze over de verwoeste levens van verkraachte vrouwen en ze vonden dat de wereld daarvan moest weten. 'We moesten deze vrouwen hun verhaal laten vertellen.'

Links: Femke en Ilse van Velzen. Onder: stills uit de documentaire *Fighting the Silence*

Het Tanganyikamer bij het dorpje Baraka ligt er rimpelloos bij onder een prachtige wolkenhemel. Een idyllisch plaatje uit het oosten van Congo, zo lijkt het. Dan zien we een vrouw het water lopen. Terwijl ze zich stevig met zeep schrobt, vertelt ze: 'Ze waren met heel veel, ze kwamen uit de bergen. Terwijl ik op de grond lag, sloegen ze me en stompten me op m'n buik. Ik wist niet dat ze me een voor een zouden verkrachten. Ze hielden zich niet schoon, ze hebben luizen in hun kleren en ze verkrachten. Telkens als ik hun geruik, ga ik me wassen.' Het is een scène uit de documentaire *Fighting the Silence* van Femke en Ilse van Velzen (53). In de film vertellen twee vrouwen en een jong meisje over hun verkrachting en de gevolgen daarvan. De vrouw bij het meer kreeg een miskraam en kon daarna geen kinderen meer krijgen. Verkrachting werd op grote schaal als oorlogswapen toegepast tijdens het conflict dat in 1996 in de Democratische Republiek Congo uitbrak. En nog altijd is verkrachting aan de orde van de dag. Het is officieel wel strafbaar, maar de wet wordt niet toegepast. Naar schatting 150.000 vrouwen zijn er het slachtoffer van geworden. Wie verkracht wordt in Congo, zwijgt daar liever over, weten de documentairemakers. Dat de vrouwen in *Fighting the Silence* wel hun verhaal wilden vertellen, was ongelooflijk moedig, zegt Femke. 'Vrouwen die dit hebben meegemaakt, worden door hun omgeving verschrikkelijk be-

De Burgeroorlog
De Congolese Burgeroorlog vloeide voort uit de gemeote in Rwanda in 1994 en speelt zich vooral af in de Democratische Republiek Congo. Negen Afrikaanse landen, waaronder Rwanda, Burundi en Oeganda, zijn bij het conflict betrokken. Volgens het International Rescue Committee (IRC) zijn sinds 1998 circa 5,4 miljoen mensen gestorven als gevolg van de oorlog en de misleping ervan. Ondanks het officiële einde van de oorlog eind 2002 sterven jaarlijks nog steeds zo'n half miljoen mensen als gevolg van de strijd. De VN heeft eind mei besloten 2000 man Monic-vredetroepen terug te trekken uit gebieden waar de veiligheids situatie dat toelaat. De resterende vredesmacht blijft onder de nieuwe naam Monusco ingezet tot juni 2011.

Een varkentje voor vergiffenis

Kapitein Basima (rechts) in gesprek met soldaten.

Weapon of War
2703 14.30 uur Filmbuis Den Haag 300,21 uur Filmbuis Den Haag
Femke en Ilse van Velzen zijn aanwezig om vragen te beantwoorden.

De tweelingzussen Ilse en Femke van Velzen laten in de documentaire 'Weapon of War' verkraachten uit Congo aan het woord. Dat wordt ze niet door iedereen in dank afgenomen.

Seda Nourouss
Hij geeft haar een varkenne. Om sorry te zeggen voor de verkrachting. Voor het feit dat hij haar ontzagen en dat haar verhoorde haar daarom verlieft. Hij wil vergiffenis voor zijn daad. Hij wil anders hoorden de nachtkriemert niet op en is bij voor de rest van zijn leven afhankelijk van milieuten hem moeten kalmeren en toekomen dat hij zich weer aan een vrouw vergijft.

Daarom heeft Alain pragnagi om een ontzotting met Magendo, zijn slachtoffer. Tijdens het gesprek verandert de soot moondeinde en verkrachtende Congolese en rebeft langzaam in een schalbewest kind

haar op gewelddadige wijze tot seks dwang en daarna in elkaar sloeg. Magendo vergeeft hem. 'Want als wij niet van elkaar geven, houdt de oorlog nooit op.' Het slachtoffer blijkt netter dan de dader.

Zo eindigt de documentaire 'Weapon of War' van de eenige tweeling Ilse en Femke van Velzen over verkrachtingen in de Democratische Republiek Congo. Feitelijk maken de zussen de verhoortgehoorden documentaire *Fighting the Silence*. De ging ook over seksueel geweld in het Afrikaanse land, een bekende oorlogstrategie van zowel de wete-rebelenleiders als de overbetaalde, loegeloogen militairen van het regeringsleger. Want wil je het hart van een gemeenschap raken, pak dan de vrouwen. Soms dertien vrouwen en meisjes ook al onduidelijk oorspronkelijk en om de overbetonen (tegenpartij) nog verder te demoraliseren.

Sinds de Tweede Congo-oorlog in 1998 uitbrak zijn er in totaal 10.000 vrouwen en meisjes verkraacht, zo haalden de officiële cijfers. In Weapon of War wordt gesproken van 150.000 vrouwen. Het zijn dus zekergevoelende aantallen. Schattingen. In een land waar chaos regeert en de centrale overheid letterlijk en figuurlijk afwezig is, 'Het cijfer is waarschijnlijk veel te laag', zegt documentairemaker Ilse van Velzen.

De film van Femke en Ilse van Velzen is opgenomen in het van koninklijke grondstoffen vergaren, maar ook door geweldadige rebelen gedomeerde oosten van Congo. De hoofdstad Kinshasa, waar de regering van land ertocht, ligt duizenden kilometers verder.

Het grote verhaal tussen *Fighting the Silence* en 'Weapon of War' is dat de eerste documentaire de vrouwen is een goede zaak. Maar als de mannen altijd buiten beeld blijven, doe je niet anders dan de kern van het probleem.

In 'Weapon of War' vertelt een mannebestem hoe hij en zijn kompanen een stuk stof in de zand van een vroege stropen zodat ze niet kon schreeuwen, hoe de dader haar keel verstopte en een derde zijn gang met haar ging. Dit ging door totdat iedereen aan de 'beurt' was geweest. De de Man Mai reed die zeep dat ze de borsten en genitaliën van vrouwen afschafte, te drogen hijsgras om zich te vervolgen meer te laten tatoeëren. Want dan zouden ze niet worden getraakt door kopie de verhalen in 'Weapon of War' zijn plaatselijk en abnormaal. Dat wordt de filmers niet door

'Ook de mannen die verkrachten zijn gedeeltelijk slachtoffer van de oorlog in Congo'

Afrikaanse Wereldoorlog

De burgeroorlog in Oost-Congo (1996-2002) wordt wel de eerste Afrikaanse Wereldoorlog genoemd. Er waren negen Afrikaanse landen (onder andere Rwanda, Burundi, Oeganda) bij betrokken. Volgens het International Rescue Committee vielen er 5,4 miljoen doden. Honderdduizenden vrouwen zijn verkraacht sinds 1998. Het conflict hangt nauw samen met de Rwandese genocide van 1994. De leden van de Democratische Republiek Congo worden er van beschuldigd dat ze verantwoordelijk waren voor de genocide. De oorlog is grotendeels gericht op controle op de bodemruchten van Congo, zoals coltan en cassiteriet.

Ilse en Femke van Velzen aan het werk in Congo.

isderen in dank afgenomen. Zo zijn ze niet geweest voor het Human Rights Watch filmfestival, waar ze eerder wel nieuwe banden mee hadden.

'Ze vinden dat de ontzotting vrouwen ook in deze documentarissen en nu hadden moeten hebben. Maar dan begrijpen ze niet wat we hiermee beoogen. Wij proberen juist te zeggen dat ook deze mannen voor een deel slachtoffer zijn van de situatie in Congo, zoals te dederen in deze oorlog. Ze zijn in eerste instantie honderd procent dader, maar ook gedeeltelijk slachtoffer. En we willen laten zien dat er een uitweg is als ze dit willen. Dat ze kunnen veranderen.'

Nu zit kapitein Basima, domineer bij het tiende militaire regiment en voorzitter van het platoon tegen sekswed wereld. De man die zich nu overbetoonbaar hand maakt voor het betrekken van verkrachten vrouwen afschafte, te drogen hijsgras om zich te vervolgen meer te laten tatoeëren. Want dan zouden ze niet worden getraakt door kopie de verhalen in 'Weapon of War' zijn plaatselijk en abnormaal. Dat wordt de filmers niet door

riet, erteen waarvan elementen worden gebruikt in mobiele telefoons, spelcomputers, pc's en laptops. Coltan is vooral in de Democratische Republiek Congo, en versta te doen van de burgeroorlog. Bij is op zoek naar mannelijke verbaan die de leden van zijn leger nog wel raken.

De strijd wordt gefinancierd door de handel in coltan en cassiteriet.

My neighbor, my killer
De dader en slachtoffer van de Rwandese genocide in 1994 staan tegenover elkaar tijdens heroorbittingen in de openbare. Deze Caesars, zoals de zittingen worden genoemd, moeten liden tot verzoening. Maar kan dat eigenlijk wel?

2003 15.15 uur Filmbuis Den Haag 300,21 uur Filmbuis Den Haag 300,21 uur Filmbuis Den Haag

Andere films over dit onderwerp:

'Wie de problemen ondergaat kan verorozaakt kan het allerbeste vertellen'

werken. Wij besluiten met documentaire aandacht voor dit vreselijke conflict te vragen.'

De kijker van Velzen-dit ontzottingen krijgt weinig contact van het 'steer' respectloos - conflict in het Oost Congo. Met zijn neetje lijkt hij zijn eigen dramatische willen vertelzen. Het is een terugkerend thema in de film: 'Vergiffenis en verzoening. Want we weten perspectief onderkbaar. Maar dit is Congo.'

Waarom zijn twee jonge Nederlandse vrouwen, geboren in Delft, zo getrouweert in wat er in Congo, palweg vijfduizend kilometer verderop, aan de hand is? Het is een verhaal van Afrika, het heeft een speciaal karakter. Het is een verhaal van Afrika, het heeft een speciaal karakter. Het is een verhaal van Afrika, het heeft een speciaal karakter. Het is een verhaal van Afrika, het heeft een speciaal karakter.

want het gaat over hun leven. Daarom hebben wij onze film altijd teruggekomen naar de mensen zelf. Zeker ook zij er een mee kunnen doen.'

De documentaire *Weapon of War* wil laten horen hoe het allemaal is. Het is een verhaal van de vrouwen, maar zij worden niet als slachtoffer gezien. Niet als de vrouwen, maar zij worden niet als slachtoffer gezien. Niet als de vrouwen, maar zij worden niet als slachtoffer gezien. Niet als de vrouwen, maar zij worden niet als slachtoffer gezien.

Als je maanden hebt afgezien i

Hun eerste documentaire over seksueel geweld in Congo schudde de wereld wakker. Deze week is het opzienbarende vervolg te zien: 'Weapon of war'. Over een land waar, sinds in 1996 de burgeroorlog uitbrak, meer dan 150.000 vrouwen zijn verkracht. De makers: tweelingzussen én *selfmade* filmmakers Femke en Ilse van Velzen (29).

Försoning. Mannen, före detta rebell, som i krig våldtagit flickan tar initiativ till ett samtal där han ber om förlåtelse. Bilden är hämtat ur filmen "Weapon of war – confessions of rape in Congo".

I filmen "Weapon of war" skildrar filmarna Ilse och Femke van Velsen krigets Kongo sett ur våldtäktsförövarens synvinkel.

Våldtäktsmän talar ut i ny film

Ingen annanstans i världen har våldtäkt använts som vapen i samma omfattning som i Kongo-Kinshasa.

AKTUELLT. – Att hjälpa våldtäktsoffren är viktigt, men man kan inte undvika källan till problemet. Då kommer det bara att fortsätta och bli större.

Det säger filmarna Ilse och Femke van Velzen från Holland som förra veckan besökte Sverige med sin senaste dokumentärfilm "Weapon of war – confessions of rape in Congo".

Filmen visades i riksdagen där AWEPA, European Parliamentarians with Africa, tillsammans med biståndsmister Gunilla Carlsson, M, hade bjudit in bland annat riksdagsledamöter och regeringsanställda.

Våldtäkt som vapen

I alla krig används våldtäkt som ett vapen. Men ingenstans i världen har detta skett i sådan utsträckning som i Demokratiska republiken Kongo. Sedan 1996 har inbördeskrig rasat i landet och under denna period räknar man med att minst 150 000 flickor och kvinnor blivit våldtagna.

Filmarna Ilse och Femke van Velzen, som också är tvillingstrar, har gjort flera dokumentärfilmer om Afrika. Den första som handlade om Sydafrika gjorde de som ett examensarbete efter att båda, men på varsitt håll, hade studerat kulturell och social utveckling på universitetet.

När de fick höra talas om de systematiska våldtäkter som skett i Kon-

go som en del av krigföringen beslöt de sig för att göra en film om detta.

Deras film "Fighting the Silence", där de låter våldtagna kvinnor i Kongo berätta om sina upplevelser, fick stor internationell uppmärksamhet. Men för Ilse och Femke van Velzen var detta inte tillräckligt. De ville visa filmen för dem den berör, så de startade projektet "Mobile Cinema". De gjorde en utbildningsversion av filmen och har sedan låtit filmen turnera från stad till stad där den visats för flera tusen invånare åt gången. Filmen har nu varit ute på turné i ett och ett halvt år och nått 280 000 människor. I samband med varje filmvisning har åhörarna också fått chans att ställa frågor kring filmen.

– Vi har sett hur påverkade och engagerade människor kan bli av det de ser. Hur filmen går igenom det stigma som finns och gör att människor börjar prata om sådant som är tabu. Film är starkare än ord, säger Femke van Velzen.

Fokus på förövarna

Efter att ha gjort "Fighting the Silence" beslöt de sig för att jobba vidare med våldtäktsproblematiken men att flytta fokus från kvinnorna till förövarna. Resultatet blev "Weapon of war" som nu visades i riksdagen.

I filmen får vi möta några av de 30 000 soldater som tjänstgör och har tjänstgjort i den nationella armén, och några av de 50 000 pojkar och män som krigar inom någon av landets alla rebellförelser.

Kapten Basima som kom till armén som 15-åring berättar hur ledarna ofta uppmanade sina soldater att efter att ha besegrat en by se allt där som sin egendom, inklusive kvinnorna. Det gjorde att många, inklusive han själv, tog uppmaningen som en indirekt tillåtelse att våldta kvinnorna.

Efter att ha lämnat armén gjorde kapten Basima en helomvändning

” Jag var som ett vilddjur. Min hjärna fungerade inte som vanliga människors hjärnor.

och blev präst. Han gifte sig, fick flera barn, och i dag arbetar han med att åka runt och undervisa andra inom armén om att våldtäkt är fel.

– Armén är själva grundpelaren för trygghet i landet. Arméns uppgift är att skydda civilbefolkningen, men då måste också respekten för kvinnan finnas där, säger kapten Basima i filmen.

Lider av stressyndrom

"Weapon of war" visar också hur svårt det är för många före detta rebell och soldater att lämna sitt gamla liv och bli civila. Många är arbetslösa och i byarna betraktas de med rädsla och skepsis. Flera lider av post-traumatiskt stressyndrom.

Filmen visar också att det är kriget och våldet, ofta i kombination med droger och alkohol, som förvandlar männen. Eller som en före detta rebell säger:

– Jag hade inget samvete. Jag var som ett vilddjur. Min hjärna fungerade inte som vanliga människors hjärnor.

En av de starkaste scenerna i filmen är när en före detta soldat och förövar går med på att möta sitt offer för att be om förlåtelse; en ung flicka som fick sitt liv förstört av den grupp-

våldtäkt hon utsattes för. Det som oftast sker när en kvinna utsätts för våldtäkt är att hennes man/fästman lämnar henne och att hon blir utfryst ur samhället, vilket även hände denna kvinna.

Offer och förövare möts

Eftersom avsaknaden av ett fungerande rättssystem i Kongo är i det närmaste total – det är mycket svårt att ställa en våldtäktsman inför rätta – finns det organisationer som arbetar med att erbjuda försoningsmöten mellan offer och förövare.

Efter filmvisningen följde en diskussion med biståndsmister Gunilla Carlsson och Ilse och Femke van Velzen. Moderator var Désirée Pethrus Engström, KD, från AWEPA och hon frågade biståndsmistern vad Sverige kan göra för Kongo.

– Sverige kan verka genom EU. EU både kan och borde göra mer tillsammans med FN, sa Gunilla Carlsson.

Vilja saknas

Ilse och Femke van Velzen menade att mycket går att göra men att det främsta problemet är att omvärlden saknar "seriös vilja att stoppa konflikterna i Kongo".

– Jo, det finns många ekonomiska intressen som tycker att det är bra att konflikterna fortgår, så att resurser kan tas ut ur landet, sa Gunilla Carlsson.

Den svenska biståndsmistern och de holländska filmarna var överens om att även om problematiken är komplex i Kongo, så är avsaknaden av en fungerande rättsstat ett av de största problemen. Och det är om detta som systerarna Velzens tredje dokumentärfilm om Kongo kommer att handla.

ANNELI LEIJEL

anneli@kristdemokraten.com

FAKTA

Kongo-Kinshasa

Demokratiska republiken Kongo (tidigare Belgiska Kongo), kallas även Kongo-Kinshasa.

Från slutet av 1800-talet var Kongo-Kinshasa den belgiske kungen Leopolds privata egendom. Han plundrade landet på gummi och elfenben och genomförde systematiska massmord. Flera miljoner människor dödades.

Efter Leopold tog den belgiska staten över styret av landet som blev självständigt 1960.

År 2008 hade Kongo cirka 65 miljoner invånare. Landet är till ytan stort som Västeuropa.

President Mobutu Sese Seko, en av världens mest korrupta despoter, styrde landet i över 30 år.

Kongo är ett av Afrikas rikaste områden tack vare naturtillgångarna. Bland annat koppar, diamanter, guld, zink, uran, ädelträ, palmolja, järnmalm och kol.

De flertaliga striderna i det etniskt blandade Kongo (över 200 folkslag) skyls ofta på kampen om naturtillgångarna och har kallats "Afrikas världskrig".

Fem miljoner beräknas ha dött under Kongokrigen 1960–65, första Kongokrigen 1996–97 och andra Kongokrigen 1998–2003. Nu säger man officiellt att det råder fred men strider pågår fortfarande.

” Film är starkare än ord. Filmen går igenom det stigma som finns.